

må komma til sådan kannedom, som nödig är, för at utröna utsligten med Skogarne i en längre framtid; så skal det åligga Tullkamrarne å alla de Orter, hvarifrån utskryningar til Utrikes Orter ske, at wid hwarje års slut til Wäre Befallningshafwande derå afgifwa omständeliga Förteckningar, hwilka derefter til Kammar-Collegium insändas.

Deslikes Skola och Wäre Befallningshafwande et no- ga insende derå hafwa, at der sägnings-friheten inskränkt är, den tillätne rättigheten icke öfverskrides; och böra de låta derom genom Kronobetiente undersöka så wäl wid Säs- garne, som Lastage-Platser eller Köpingar; och skal den, som ej är berättigad at säga til affalu, eller för betalning åt andre, eller och är dertil berättigad, men lofgifwen säg- nings-frihet öfverträder, dersöre böta första gången Sex- ton Riksdaler Tretiotwa Still., andra gången dubbelt; bryter han tredie gången, böte lika som andra gången el- ler Tretiotre Riksdaler Sexton Still och ware desutom Sägerättigheten förlustig: Skolandes altid en genom oloflig sägning tilkommen och til försälgning afförd säg-tilverkning förbruten anses, och hälften deraf angifwaren tilfalla.

Til lika böter och ansvar, ware den förfallen, som med rålgde och flufne Bräder handel idkar, eller sådane Bräder til Städerna införer; börande jemwäl waran an- ses förbruten och hälften deraf angifwaren tilfalla.

Jordägare, som medest Handsäg bereder sig Bräder af egen Skog, och af sådane Bräder kan hafwa något ut- öfwer eget behof, äge rättighet, at samma öfwerkost såsom sin lagliga tilverkning afyttra och äfwen til Städerna införa.

S. 47.

Wid de Säggarwarnar, som å Säteri: och Frelse: eller Stätte-grund med wederbörligt lof och tilstånd redan an- lag-

lagde blifwit, skola Ågarne bibehållas, samt til godo njuta den sagnings-frihet til affsalu eller för betalning åt andra, som dem uplåten är; men om Säggarwarnar, som å Kro-
no-jord finnas, åger Wår Besallningshufwande efter om-
ständigheterna at förordna, och således sagnings-friheten
derstädes efter Stogens beskaffenhet och tilgång ontungen
bibehålla, tilöka och inkränka, eller och aldeles affskaffa.

S. 48.

Wil någon flaga öfwer Wår Besallningshufwandes
författning rörande afflag, at ny Säggarwarn, sin- eller grofs-
bladig, anläggas, eller inkränkning af sagnings-frihet, eller
och at Säggarwarn aldeles blifwit utdömd; så bör han til
Ramar-Collegium sinna beswår ingifwa inom Fyra månas-
der i Smerige och Sex månader i Finland och Gottland;
hwarje månad til Tretio dagar räknad, isfrån den dag han
Utslaget weta sig; den dagen oräknad, då han om Utsla-
get kunskap erhållit. Skulle åter Advocat-Fiscalen i Ra-
mar-Collegium sinna, det Kronans rätt wid sådane Ömars-
nars anläggande blifwit för nära trädd, åge han och rätt
inom lika tid så öfwer Wår Besallningshufwandes der-
utinnan tagne författning beswåra.

Om Tjåru-brännina och Barftagande

S. 49.

Til Tjåru-bränning får ej nyttias annat, än stubbar,
rötter och windsfällen, samt går-myr- och bergtallar, eller
eljest sådane frofuge, torrte och wannerne Trån, som ej til
Sågning, Timmer eller Skeppswirke dugelige äro, och
skal derföre den, som katar, werker och bläckar sådane båt-
tre Trån, böta för hwarje Tråd Tretiotwa Skill; göres

40
 fidi i Sverres Tråd, pliste som i 62. § i denna För-
 ordning om ämnet påges.

50.

Under föregående § och förbud mårda lifvål ej de
 hemman begripas, som äro så aflägsne, at de hvarken ge-
 som påstning eller anmärkdes kunna få större Trån, eller
 af Bröder til Lättige-Platsen eller afstättningsoften,
 framförde, der så edes ej hindras der, at Trån, som ej st
 skulle af-å der förfalla, må til Tåra brännas; och skola
 Bäre Bränningskastande i de Lin och Sotnar, der Hemi-
 man sätas, som hvarja sin Skogsmart så belügen; samt
 mederordt är, lita samma Hemman utsetas; samt deras
 namn och antal offentliges funqera, på det ej andre Hemi-
 man, som böra en mera inifrån't hu hållning wid Tårus
 bränning samt hvar 49. § binder, i aft taga, må lösa
 sig anledning at bättre Trån til Tårus-bränning falla, eller
 med stände åtal enstollan af ofunnighet föredara.

S. 51.

Der Skogen flere Buar eller Hemman emellan offist
 är, skola de, som i den offite marken eller samfälligheten
 del äga, fås emellan ämnesomina om det quantum Tå-
 ra, som hvarje Delare af tillåten Skog tilverka må;
 och skal den, som det äga renskoarne quantum öfversticker,
 böta som för ämnet uti denna Förordning stadgas. Kun-
 na Delare sig ej i gods lörena, må den misnöjde å ort
 och ställe som mederordt, til rättelses erhållande sig anmäla.

S. 52.

Ej må Bort tagas til Färgerier, Garfwerier eller Tå-
 rulars bränning eller andra bevoj, af andre Trån, än
 de,

de, som blifwa för nyttige behof lösligen sålde, wid plikt för hwarje bättre Träd som skadas, efter thy om Katand de sagdt är.

Om Swedjande.

S. 53.

Som det är utaf erfarenheten updagadt och i synnerhet, at swedjande å sandmo samt bergaktig och stenbunden mark, är i allmänhet för Landet och det Allmänna skadeligt; så wile Wi härmedelst hafwa stadgat och förordnat, at swedjande å alla så beskaffade, utom Åker, Äng och rätta Beteshagar belågne ställen, skal allmänneligen wara förbudt, de Orter undantagne der Wi för särskilte omständigheter annorlunda i Räder förordnat.

S. 54.

Å Allmänningar, Boställs-, Krono-Hemmans och annan Krono-jord, skal, så stån marken til swedjande tjenlig är, swedjande utom Åker, Äng, och rätter Beteshage, dock ej annorledes, än efter Wär Befallningshafwandes lof och tillstånd, tillåtit wara.

S. 55.

Hwar, som utom Åker och Äng och rätter Beteshage wil å Boställs-, Krono-Hemmans eller annan Krono-jord swedja, bör genom fränne pålitelige Män låta lägenheten synas och bewis deröfwer taga.

Synemännen skola icke allenast noga utskaka gränserne och midden af den mark, som til swedjande upgiswes, utan och i synnerhet sätta sin upmärksamhet wid markens beskaffenhet, om den består af wärtligh jordmon, eller sandmo samt bergaktig och stenbunden grund, och marken uti deras

ras Besättnings-bewis riktigt beskrifwa. Dese Bewis skola til Wår Befallningshafwande ingifwas, som sedermera pröfwar, om ock huruvida swedjandet tillåtas må, samt i händelse det för mer eller mindre del tillåtit warder, då vidare förordnar, at den losgifne marken til alla des gränt, för med Krono-stämpel utmärkes.

Ej må Wår Befallningshafwande tillståndja swedjande å sådan mark, som består af sandmo eller bergaktig och stenbunden grund. Finnes det, at Besättningsmännen sådan mark utsynt, plitte hwardera Fem Riksdaler.

Hafwa Synemännen til swedjande utsynt mark, der Ek, Bok, Stormwerks-Träd eller Timmerstock finnes, utan at sådant anmärka och tillkänna gifwa; och warder sedermera swedjande losgifwit, och sådant Träd dertill såldt, eller ock derwid skadadt, böte då Synemännen half äwerskans bot för hwarje sådant Träd, och den andra hälften erlägge den, som utsyningen til swedjande nsutit; gælde de ock i lika mån Trädets värde til Kronan. För Ek, som wid swedjande blifwit såld eller skadadt, bestås ej den i 28. §. anslagne betalning, om Trädet för Wårt och Kronans behof användes.

S. 56.

Swedler någor utan los å Krono-Park och Gård, böte Sextio Riksdaler Tretiotwa Skill. och gælde skadan, Konungens ensak; dock wile Wi i Nader låta åtalaren en tredjedel uti samtliga böter bekomma, och gånge med de öfrige två tredjedelar, såsom i 62. §. stadgas. Öter det å Allmänning, böte Tio Riksdaler; å Krono-Hemman, eller annan Krono-jord, utom Bergslag, Fem Riksdaler; råste ock up allan skada; dertöre å Krono-Park, Krono-Hemman eller annan Krono-jord, samt Lands-Allmänning,

ning, ersättningen tillhör Kronan; men å Hårads- och Sotne-Allmanning, Håradet och Sotnen tillkommer. Swedjes olofligen å Krono-Hemmans eller annan Krono-jord inom Bergslag, eller å Recognitions-Skog, som til Bergwerk uplåten är, inom eller utom Bergslag belågen, och finnes marken, som swedjad blifwit, ej wara bergaktig och stenbunden, utan för Skogens återwärt tjenlig, böte ändå den olofligen swedjat, Fem Riksdaler.

Swedjer någor å Krono-jord inom Bergslag, eller å Recognitions-Skog utom Bergslag, i berg och sandmo, eller å bergaktig och stenbunden grund, böte Ttettiotte Riksdaler Sexton Skill.; ware och altid särskild åwerkans plikt om Ek, Stormwerks-Träd eller Timmerstock til swedjande eller kolning sållas, efter hwad i denna Förordning om åwerkans å sådane Trän stadgas.

Hwar som å Berg och Sandmo, eller bergaktig och stenbunden mark sig med swedjande förbrutit, skal och dessutom wara skyldig, at den swedjade marken med försvarlig gärdesgård förse, samt uti åtta år inom sådan hågnad hålla; försummas detta af den, som den swedjade Skogen fäldt eller fälla låtit, böte han Tre Riksdaler Sexton Skill. för hwarje år, som med hågnaden upskjutes, och om han swedje-fäsket besår, utan at förut hafwa det med försvarlig gärdesgård hågnat, skal åfwen grödan förbruten wara, utan skilnad om swedjan, med eller utan hans tillstånd och förwållande blifwit påtånd, eller om han derföre tiltald, ej blifwit om förbrutelsen Lagligen förwunnen.

Under den tid förenämde swedjemark således under hågnad hållas bör, må den icke eller til bete wid Tre Riksdaler Sexton Skill. wite användas.

Så skal och utan åtskillnad hwar och en, som swedja wil, ställa sig til efterrättelse Allmänna Lagens stadgande i 15. Cap. 1. §. Byggninga Balken, wid det der utsatte ansvar.

Skulle den, som icke behöfwer lof til swedjande, söka swedja å sådane utom Åker, Äng och våtter Beteshage belagne ställen, som bestå af sandmo eller bergaktig och stenbunden mark, böte Fem Riksdaler.

I öfrigt om flere äro uti olofligt och olagligt swedjande belattige, skal hwar och en särskilt med böter beläggas, såsom och grödan af olaglig och otillätelig swedja, eller och grödans värde, alltid skal wara förbruten och lika med böterna til skiftes gå.

S. 57.

Den, som antingen genom kytstande eller med så kallade Wästerstockar förbränner någon mark, diupa mågar undantagne, skal hwarje gång böta Tiugu Riksdaler, eller med deremot swarande fängelse wid watten och bröd afstraffas.

Skulle å diup måga och fårr, som å Krons-jord finnes, kytstande kunna göra nytta; så bör Åboen derom göra ansökning hos Wår Befallningshafwande, som dertil efter föreförkommande skal och bewis lof gifwer eller icke: och bör för öfrigt i allmänhet, wid ofwan utsatte plikt i aft tagas, at åfwen i mågar kytstande uphöra bör, sedan mågar afbränd blifwit och matjorden widtager.

S. 58.

Swedjer Landbo utan Hemmans-ägarens lof och minne, böte som för olofligt swedjande stadgadt är.

Om

Om Skogs-eld.

§. 59.

Tänder någon med uppsåt och af arghet eld på Skog, eller warder han i sådan gerning gripen, ända ingen skada sker, straffes efter 11. Cap. Misgjernings Balken. I öfrigt skal hwad 15. Cap. Byggnings Balken til förefommade af Skogs-eld föreskrifwer, noga eftersestwas och allwarligen handhafwas.

§. 60.

Gro Ek eller Stormwerks-Träd genom Skogs-eld så skadade, at de ej stå sig mera til nytta, låte Wår Besättningshafwande å Skatte- och Krono-jord dem besigtiga och uptekna, så at med desse Trän vidare må så försaras, som med 42. §. i denna Förordning instämmer; dock må ej den, som orsak til skadan varit, någon förmon af desse Trän eller deras värde njuta.

§. 61.

Den, som upptäcker uphofsmanen til Skogs-eld, som icke af swedjande upkommit, skal undfå en belöning af Tre-tiotte Riksdaler Sexton Skill.; så framt sådan belöning kan jemte böterna och skadans ersättning af den brottslige gäldas.

Om Åwerkän.

§. 62.

Gör någon åwerkän å Wåre och Kronans Parcker, Gehåg och Djurgårdar, och der faller Ek, Bok, Äpel, Orel
 G 2 el

eller Stormwerks-Träd, böte för Et Tiugu Riksdaler, för
Bof och Drel Sex Riksdaler, för Apel Twå Riksdaler,
för Masteträd och Mastespira eller Stormwerks-Träd Tre
tiotre Riksdaler Sexton Skill., för annat stort Träd Tre
Riksdaler Sexton Skill., och gælde skadan; Ware och bö-
terne lika, fast äwertaren Trädet ej bortsjört.

Syner, bläckter, eller annorledes skadar och förderfwar
någon uti Wä och Kronans Parker, Gehäg och Djur-
gårdar slite Trån, ware lika bot, som om Trädet oloflig-
gen fälles.

Om någon annan äwertkan å Wä och Kronans Par-
ker, Gehäg och Djurgårdar, och der tager Torf, Råfwer,
Bof, Bast, eller hugger Wed, Gårdsel, Stör, Timmer
eller hwad det helst är, böte för Timmer och Sägestock En
Riksdaler Sexton Skill., för hwart last af det andra En
Riksdaler Sexton Skill., för mans bördä Sexton Skill.,
och ersätte desutom wärdet. I desse mål äro böterna Ko-
nungens ensak; dock wile Wi i Råder tillåta, at åslaga-
ren må En tredjedel i samma böter bekomma. De öfrige
Twå tredjedelarne skola, så wida icke något särskilt derom
i wisa Orter redan i Råder är, eller widare kan warda
förordnat, Planterings-Cassan tilfalla; och bör med desse
och dylike Planterings-Cassan anslagne medel förhållas på
sätt i 14. 9. år föreskrifwit. Men orkar den brottslige icke
böta, astjene han då plikten med dagswerken, efter Mar-
tegång räknade, wid Krono-Parken, hwartil han efter be-
hörig kallelse sig bör inställa, wid wite, at genom Krono-
betjente eljest warda hemtad.

I alla sådana äwertkans-mål, så wäl å Krono-Par-
ker, Gehäg och Djurgårdar, som Allmänningar, der Skogs-
och

och Jägeribetjente äga talan föra, måge ej mindre de, än Öfver: Jägmästaren, sielske edeligen witna om hwad de sedt och åtaladt hafwa, der ej andre witnen til äro.

§. 63.

Swär, som å Allmanning eller å annars enskilde ägor ämwerkan gör, och der faller Et, Bot, Uvel, Orel, Maste-tråd, Mastespira eller Stormwerks-Tråd, eller ett sådane Trån styrer, blåcker, skadar eller förderfwar, fåte hälften af det, som i föregående §. för lik ämwerkan uti Krono: Parter utsatt är, och skadan åter.

För annan ämwerkan å Allmanning eller å andra enskilde ägor, wære bot tierdedelen af det, som i föregående §. stadgadt finnes, och förbrytaren alltid skyldig, at skadan til Jordägaren fullt ersätta.

Göra Innewånare i Städerne ämwerkan å andra Skogar, som ligga deromkring, inom en och en half mil, gälde hwad 10. Cap. 10. §. Byggninga Balken derom stadgar.

När ämwerkan sedt å Allmanning, tilhör ersättningen för Et och Stormwerks-Tråd Och Kronan, samt tilläggas för annan ämwerkan i jemlikhet med hwad 6. §., angående swedjande å Allmanning bjuder; men då Et eller Bot, Mastetråd eller Mastespira å ~~Statte eller Krono-Hemmans~~ ägor ämwerkade blifwit, skal med ersättningens delning förhållas i jemlikhet med den rätt, som Wi uti denna Förordning Skatte- och Krono-Bonde samt Boställsbafware, då Et å Bostället ämwerkad är, i Råder uplåtut. För annan ämwerkan å Krono-jord skal Böden en hälft af ersättningen tilfalla; dock må ej förbrytaren, om han del i Trådens värde äger, någon ersättning eller någon eftergift i ersättningens utgörande njuta. Den skade-ersättning, som,
 § 3
 en

enligt 56. 62. och denna 63. §. Och och Kronan tillfaller, förtä-
mer at Planterings-Cassan tilläggas.

S. 64.

Fugger ... neder, eller med wilja förderfwar an-
nars til prindnad eller lagn planterade Träd, eller ock an-
nan Skogsplantering, den skal utom de böter, hwartil han
antingen efter Riksdagskraft wundne wites-förbud, el-
ler för fruktbarande Träd, likmäßigt föregående 63. §. kan
hafwa ... gjort, i förmågo af 20. Cap. 11. §. Miss-
gerrings Balken plikta för wäldswerkan å hwart Träd Tre
Riksdaler Sexton Skill., och derjemte, på sätt Kongl. För-
ordningen af den 30 April 1777 innehåller, å en Söndag
undergå stockstraff, då han derjemte kommer at hålla en
... ren i handen, och å Predikstolen fungdres för hwad brott
han stockstraffet undergår. Och skola böterna i brist af til-
gång, derest Målsägaren sådant åstundar, til deras fulla
belopp med arbete hos honom astjenas, eller i annat fall
enligt Lag förwandlas.

I öfrigt må Ägaren wara berättigad, at, endr sådan
äwerkan skedd, genast i tillfallad Kronobetjents närvaro ef-
terse i fringliggande bwar och ställen, der anledning kan
wara af anträffa wäldswerkaren och de af honom tagne
Träd eller lemningar deraf.

S. 65.

Begår någon äwerkan annan gång, eller oftare, ligge
det i tweböte.

S. 66.

Härads-Rätterne tilhör, at hwarje gång någon sätles
til äwerkans-böter för Et eller Stormwerks-Träd, som Kro-
nan

nan antingen tilbör eller hembjudas vordt, lemna del af Ut-
slaget til Wår Besättningshufwande, som har om de åwer-
fode Trådens beståffenhets låta, enär han så nödigt finner,
widare undersöka och berättelse derom til Förvaltningen af
Sjö: Vrennderne afgifwa.

§. 67.

Wårder åwerkaren i geruingen funnen / hafwe då den,
som Skogen åger, eller Skogwaktaren rätt af honom taga
dragare, redskap eller annat wedermåle, och behålle sådant,
til des åwerkaren sätter borgen för sig, eller der det icke sker,
til nästa Ting.

Sätter sig åwerkaren i motwården, böte derföre Sex
Riksdaler Trettiotwå Skill.; öfwerfaller han den andra med
hugg och slag, böte Tretton Riksdaler Sexton Skill., samt
desutom för säramålet efter Lag: djerfwes åwerkaren med
sådan wåldsamhet bemöta Krono: eller Jägeri: eller Skogs-
betiente, eller dem med hot och småde: ord öfwerfalla, war-
de dömd efter 18. Cap. 9. §. Misgjernings Balken och Wår
Förordning af den 20 Januarii 1779.

§. 68.

Alla böter, som efter denna Förordning åläggas, gå
til trestiftes efter 32. Cap. 1. §. Rättegångs Balken, der ej
annorledes utsatt är, och skola så wäl Krono: som Skogs-
och Jägeribetiente, enär de inför wederbörande Domstol
Lagsöka dem, som emot denna Förordning sig förbrutit,
och den anklagade finnes brotlig, njuta ersättning för deras
anwände Rättegångs kostnad efter godfänd Räkning, den
Domaren åger pröfwa.

Om

Om Odjurs utbdande.

S. 69.

Uti de Orter, der hos Vår Befallningshafswande Elagan föres öfwer skada af Odjur, åligger Vår Befallningshafswande at höra Håradshoerne om hwilka medel och utwägar de best willa til Odjurens utbdande widtaga, antingen genom Luddringar, Warggårdar eller Skallgång, och i sistnämde fall, antingen Waranåts eller Jagt-duktnas nytjande må falla dem lämpeligast; och skola, då de fleste, efter Hemmantalet räknadt, om et wist beslut sig förenat, de öfrige wara förbundne detsamma åfwen antaga och sig til öferrättelse ställa: men kunna Håradshoerne icke härom träffa någon sådan öfwerenskommelse, så bör Allmänna Lagens stadgande i 23. Cap. Bygguinga Balken fullgöras, samt hwar och en i alla fall wara skyldig Skallbud åtlhda.

Om Upsigten och Skogs-återplanteringen.

S. 70.

Våre Befallningshafswande skal det i synnerhet tilhöra, at för denna Förordningas behöriga efterlesnad hålla allwarsam hand deröfwer, at så wäl Krono- som Skogsbetjente deras skyldigheter med flit och warksamhet fullgöra.

Öfwer-Sigmästaren bör ock för sin Embets-förvaltning göra ej mindre Vår Befallningshafswande, än Öfwer-Hof-Sigmästaren, redo, och åtlhda de föreskrifter, som af dem honom i Embetet meddelas, samt i öfrigt såsom Skogs- och Jägeribetjeningens närmaste Förmän, hafwa noga insende deröfwer, at Skogs- och Jägeribetjente med flit och drift skola och i akt taga alt det, som til deras tjenst hörer; Åligan-